

„Taková krása spadne? Ne. Opravíme ji!“

Na kvalitní práci kvalitně. Manželé Jílkovi se rozhodli zachránit starý mlýn v Byňově u Ústí.

Zuzana Mendlová
redaktorka MF DNES

Fakta Passtreicherův mlýn

- Podle historických zpráv býval největším ze 14 mlýnů, které v minulosti na Homolském potoce fungovaly. První zmínky pochází z roku 1740. Později stavbu tvořily dvě mlýnice, dosahovala úctyhodných rozměrů 22 x 66 metrů. Prostřední část, kde byla stodola, se však již nezachovala.
- O důležitosti mlýna vypovídá i to, že jedna z místností byla vysvěcena jako kaple. Sloužily se tu pravidelné bohoslužby, konaly křty či pohřby pro obyvatele Suletic, pod něž Byňov spadá, které vlastní svatostánek neměly.
- Aktivně se v mlýně mlelo do roku 1935. Od 50. let 20. století už jen chátrá.

Jeden pohled z okna změnil osud starého Passtreicherova mlýna na Homolském potoce v Byňově na Ústecku.

V roce 2014, kdy mohutné stavbě chyběla už část střechy, se totiž Tomáš Jílek rozhodl zchátralé stavení koupit. Před více než čtyřmi roky se pak pustil spolu s manželkou Michalou do náročné rekonstrukce, která stavbě z poloviny 18. století vdechla zcela nový život.

„Z okna domu mého tchána jsem koukal přes ulici na zříceninu s propadlou střechou, z níž už vyrůstaly stromy. Řekl jsem si, že nemůžeme přece tak krásnou stavbu nechat spadnout a že ji musíme koupit,“ začíná své vyprávění Tomáš Jílek s tím, že díky tomu, že už měl předchozí zkušenosti s přestavbou historické stavby, věděl, co taková rekonstrukce obnáší.

A přestože mu lidé z okolí říkali, že je blázen, měl během následujících čtrnácti dnů domluvený prodej stavení. Samotná rekonstrukce mlýna, jehož kořeny sahají do roku 1740, zabrala více než čtyři roky a manželé ji financovali z úspor. „Vím, že ta investice není za našeho života návratná. Dům však na hodnotě určitě neztratí,“ nelituje Tomáš Jílek svého rozhodnutí.

Na úplném začátku Jílkovi ani netušili, co s tak velkou stavbou. Dům má tisíc metrů čtverečních podlahové plochy, a pokud by ho celý nevyužívali, prostor by opět chátrá.

I proto se rozhodli mlýn, vedle bydlení pro sebe a blízkou rodinu, využít i jako penzion a vybudovat v něm apartmány k pronájmu.

Střešní trámy na topení

V budově, která od padesátých let minulého století chátrala, však bylo potřeba předělat úplně všechno. Jako první musela přijít na řadu střecha. Poslední majitel mlýna totiž některé části krovu odřezal a trámy si topil. Jeho zásahy tak po roce 2000 napomohly k propadu střechy a zřícení části zdí. Kvůli nestabilní čelní stěně, která byla nebezpečná pro nedalekou komunikaci, hrozila jeden čas mlýnu i úplná demolice.

Tím, že do stavby Jílkovi investovali pouze vlastní peníze, tak se sna-

žili nešetřit na kvalitních materiálech a hlavně na kvalitním provedení prací, které mají zaručit, že mlýn tu zůstane stát i pro budoucí generace. Ostatně právě díky dokonalé práci původních stavitelů budova přežila až do dnešních dnů.

Rekonstrukce například odhalila, že kamenné zdi jsou precizně poskládané převážně nasucho. V patě domu mají mocnost až 120 centimetrů, v patře pak osmdesát. O šikvosti předků vypovídá i to, že nepřesnost na 22 metrů dlouhé zdi byla po zaměření laserem pouze kolem dvou centimetrů, nebo že více než čtyřicet oken mělo úplně stejný rozměr.

Během rekonstrukce se Jílkovi seznámili také s rodinou Hanlových, která musela z mlýna po 2. světové válce odejít do Německa. „Samí nás v průběhu rekonstrukce kontaktovali a od té doby zde i několikrát byli,“ pokračuje Tomáš Jílek.

Na konečném výsledku se manželé podíleli společně. Tomáš Jílek, i díky svým zkušenostem z investiční výstavby, dozoroval a zajišťoval technické věci kolem rekonstrukce. Jeho žena Michala si pak vzala na starost estetickou stránku, mimo jiné navrhovala design všech interiérů.

„Oba jsme chtěli hlavně zachovat charakter a ducha celé stavby,“ zdůrazňuje Michala Jílková. Všechny historické prvky, které šly zachovat, proto v budově zůstaly. Nechybí tu však ani moderní architektonické lahůdky, jako například prosklené části podlahy chodby v

Bílina

Petice žádá důsledné vyšetření úhynu ryb

Důsledné a transparentní prošetření hromadného úhynu ryb v řece Bílině, ke kterému došlo v neděli mezi Mostem a Bílinou, žádá internetová petice spolku Milion chvilček pro demokracii. Její autoři chtějí, aby došlo k vyvození důsledků pro vlnka celé události. „Apelujeme nejen na místní příslušné orgány, ale i na politiky a vlastníky průmyslových areálů na toku řeky Bíliny, aby naši výzvu brali se vší vážností. Každou takovou událost nejen sledujeme, ale budeme se také domáhat nápravy,“ píše se v petici, již zatím podepsaly tři desítky lidí. (pap)

Žatec

Ve třech ulicích se změnilo dopravní značení

Žatecká radnice upravila dopravní značení ve třech ulicích, důvodem je zlepšení průjezdnosti. Řidiči si tak budou muset zvyknout na to, že v Malinské ulici nyní platí jednostranný provoz a v ulicích Svatopluka Čecha a Lučanská nesmějí se svými auty stát. (vlm)

Podbořany chystají moderní uměleckou školu

Miroslava Strnadová
redaktorka MF DNES

PODBOŘANY Moderní šestipatrovou budovu základní umělecké školy (ZUŠ), která pojme až 500 žáků, se chystá vybudovat radnice v Podbořanech na Lounsku. Stát bude za současnou historickou budovou školy, se kterou bude propojena spojovací chodbou. Nyní město hledá firmu, která ji postaví.

„Renomé ZUŠ se v posledních letech velmi zvedlo a zájem o umělecké vzdělání je velký. Historická budova přestala kapacitně stačit. Nová přístavba je nejlepší a nejpraktičtější řešení, než abychom nutili děti se přesouvat do různých tříd po městě,“ uvedl starosta Radek Reindl (ODS).

Podle ředitele školy Martina Říhovského se počet dětí od roku 2016 téměř zdvojnásobil a škola je po několika letech naplněna na maximum své provozní kapacity 230 žáků. „Cílem je, aby školu v budoucnu navštěvovalo 400 až 500 žáků,“ dodal Říhovský.

Předpokládané náklady na výstavbu jsou 40 milionů korun. Do prvního výběrového řízení se žádá firma nepřihlásila, město proto vyhlásilo druhé kolo. „Vše směřujeme k tomu, aby výstavba začala ještě v le-

tošním roce,“ doplnil starosta s tím, že financování je v možnostech města díky dobrému hospodaření v minulosti.

Projekt se chystá několik let

Projekt město připravuje několik let. Ke spolupráci přizvalo v roce 2018 architekta Petra Hájka, který téhož roku získal ocenění Architekt roku. Pro Podbořany navrhl šestipatrovou budovu, která pro svůj vzhled dostala přezdívku Bílá věž.

„Naší ambicí bylo navrhnout nejen ideální prostředí pro výuku, ale i stavbu, která by inspirovala žáky a pedagogy v jejich tvůrčích činnostech. Protože je budova umístěná na stísněném pozemku, uspořádali jsme učebny nad sebe do formy věže. Nad učebnami je navržen společenský sál pro divadlo, hudbu a setkávání s výhledem na historické centrum. Pokud bych měl shrnout tři základní hodnoty, které jsme se snažili do návrhu transformovat, tak to jsou: krása, účelnost a inspirace,“ popsal Hájek s tím, že k původní historické budově školy se přistaví moderní budova ve tvarech a detailech současné architektury.

Bílá věž je ušita na míru pro potřebu ZUŠ. „Kromě dvou menších sálů - zkušeben pro tanečníky, soubory a sbory - a 2 pater učeben pro

Manželé Jílkovi opravují mlýn z 18. století. Dole je pohled na část mlýna před opravou. Místo je už ale zbavené náletů, které tu za desítky let chátrání stavby rostly. Nahoře je mlýn v současném stavu. Foto: Z. Mendlová a archiv

patře, které propouští světlo do přizemí.

Velkou výzvou byla i okolní zanedbaná zahrada, která čítá přes 7 tisíc metrů čtverečních, kus přecházel i v bukovy les. Například veškerá suť z domu posloužila k úpravám terénu. Na zahradě našly uplatnění jako posezení i velké pískovcové bloky, které byly původně součástí

podlahy chlévů. S pomocí profesionálů tu Jílkovi nechali vysadit kolem deseti tisíc rostlin. Stihli upravit i koryto potoka, který zahradou protéká, či odbahnit jeden z rybníků, který byl zdrojem vody pro mlýnské kolo, jehož obnova je dalším cílem Tomáše Jílka. Zatím se mu podařilo zachránit takzvanou jařlovou část náhonu, kudy voda od-

cházel z mlýna pryč, jejíž součástí je i průchozí klenutá stola zhruba šest metrů pod zemí.

Termín, kdy by chtěli mít hotovo, si Jílkovi radši nedávají. To, že se jim podařilo nenásilně a s vkusem zachránit notný kus místní historie už teď, dokazuje i to, že spousta projíždějících cyklistů či vozů u mlýna přibrzdí a lidé si stavbu prohlížejí.

Šest pater Moderní šestipatrová budova by měla pojmut až 500 žáků. Vizualizace: město Podbořany

hovský s tím, že projekt nezastavila ani pandemie koronaviru, která omezila veřejný umělecký život i výuku.

Podle ředitele se počet žáků ani v době online výuky nezměnil. „Město Podbořany nám pomohlo podpořit žáky v době omezení přezračných výuk 100procentní slevou na školném, čímž jsme vyšli vstříc žákům a jejich rodičům v době koronavirové krize. Snažíme se však online výuku poskytovat maximálním možným způsobem, přesto s hlubokým vědomím, že tento styl výuky nemůže nikdy nahradit praktickou uměleckou činnost, osobní a umělecký kontakt se žáky a diváky akcí školy, které také byly vždy hojně navštěvovány širokou veřejností. Věříme, že pandemií koronaviru překonáme a udržíme zájem žáků, rodičů a veřejnosti o naši školu v míře, která přinese obrodu a rozvoj uměleckého vzdělávání i přes současné těžkosti,“ zmínil Říhovský.

Nabídka se rozšíří

Díky přístavbě a navýšení kapacity škola připravuje rozšíření vzdělávací nabídky. „Chtěli bychom otevřít ke stávajícím třem uměleckým oborům - hudebnímu, tanečnímu a výtvarnému - ještě obor čtvrtý, a to literárně-dramatický,“ řekl Říhovský.

Zoo v Děčíně a Ústí podpoří benefiční koncert

ÚSTÍ NAD LABEM, DĚČÍN Dvacet zoologických zahrad, mezi nimi i ty v Ústí nad Labem a Děčíně, podpoří online benefiční koncert, který se odehraje v neděli od 17 hodin. Jeho cílem je vybrat finanční prostředky a pomoci zoologickým zahradám minimalizovat dopad vládních opatření souvisejících s pandemií koronaviru.

Streamované vystoupení proběhne na zahradě kulturního střediska Lidové sady, které je součástí liberecké zoologické zahrady. „Diváci se ocitnou na koncertě plném skvělých interpretů, jako jsou No Name, Rybičky 48, Dan Bárta, MIG21, Jakub Děkan, Denoi, LinaKaro a Igor Orozovič s kapelou. Moderátorem akce bude Libor Bouček,“ řekla mluvčí děčinské zoo Alena Houšková.

Za nápadem uspořádat koncert s názvem Hrajeme pro 20 zoo stojí Tomáš Vimmer. „Jedná se o zcela unikátní projekt, vůbec první svého druhu. Pevně věříme, že přinese úspěch a podaří se nám prostřednictvím známých osobností vybrat pro zoo finanční prostředky,“ uvedl Vimmer.

Online vysílání proběhne na portálu Ticketstream.cz, kde si je také možné koupit vstupenky v hodnotě 100, 300 a 500 korun. (vlm, aa)